

Bredde og dybde

Michael 2015; 12: 367–8.

Dette – og andre – *Michael*-hefter er satt sammen ut fra en redaksjonell grunntanke om at medisin, helse og helsevesen er mye mer enn det man tenker på i første omgang. Det finnes alltid en *kontekst* som gir perspektiv og ettertanke.

Forrige utgave av *Michael*, hefte 3 for 2015, tok opp tidsdimensjonen ved dette og hadde hovedtittelen *Før og nå* (1). Et av de publiserte vitenskapelige arbeidene der var opprinnelig skrevet for mer enn 250 år siden, og viser at logisk tenkning og klar framstilling ikke er noe nytt (2).

Denne gang har vi valgt en annen dimensjon, nemlig vinklingen *bredde og dybde* (3). Det er ofte en nagende konflikt mellom trangen til å lære mer om alt det interessante som viser seg å være omkring det fagfeltet man kjenner best, og en usikkerhet om hvorvidt det man hører er og leser er dekkende, eventuelt representativt. Er den breddekunnskapen man får dyp nok? Skråsikker populærvitenskap er ofte irriterende nettopp på grunn av dette.

I det gamle København sa Nils Stensen (Nicolaus Steno) (1638-1686) i sin legendariske forelesning i Domus anatomica ved Københavns Universitet den 29. januar 1673: «Skjønt er det vi ser, skjønnere det vi vet, aller skjønnest det vi ikke vet.» (4). Denne grunnholdningen, den kildrende nysgjerrigheten overfor verden omkring, dragningen mot det spennende ukjente, er en basis for all kunnskapstilegnelse. Da må man møte verden med en kildekritisk holdning og ikke føres på avveie.

Merethe Roos presenterer i dette heftet ny kunnskap om både medisinsk undervisning og legerolle i Danmark og Norge (5). Hun har gått i dybden og trukket fram nytt materiale som få kjenner.

Av og til er det vi trenger mest, henvisninger til hvor vi skal lete videre for å lære mer, når vi leser eller hører om noe interessant. Da har vi f. eks.

behov for en litteraturoversikt, slik Stein A. Evensen gir om fjerne tiders egyptiske medisin (6). Gunnar Ridderströms artikkel om arkitekten og byplanleggeren Sverre Pedersen (1883–1971) handler om en person som hadde *før og nå* og *bredde og dybde* i tankene *i sitt arbeid* hele tiden, med varige resultater for de fysiske omgivelsene i store deler av Norge (7).

Eirik Joakim Tranvåg og medarbeideres artikkel handler om et helt moderne medisinsk problem. Det er en analyse av hvordan overordnede prioriteringsprinsipper, satt ut i livet i virkelighetens flora av ulike medisinske spesialiteter, fungerer (8). Ser aktørene egentlig til siden? Har de det fornødne breddesyn?

Hva om man kommer til Norge som utlending og trenger å lære både om *før og nå* og med *bredde og dybde* for å bli skikkelig integrert i det norske samfunnet? I norsk medisin har undervisning for utenlandske leger om *før og nå* og med *bredde og dybde* vært et smertensbarn. Tone Greve Gedde oppsummerer i så måte det nå nedlagte språkkurset i Oslo (9). Dets skjebne er en trist historie. Hvis noen fra ledelsen ved Universitetet i Oslo leser disse linjer og oppfatter dem som kritikk, var det meningen.

Litteratur

1. *Før og nå*. *Michael* 2015; 12: 253–359.
2. Struensee JF. Om det helseskadelige ved utilpasset kroppsbevegelse. *Michael* 2015; 12: 329–59.
3. *Bredde og dybde*. *Michael* 2015; 12: 361–452.
4. Kardel T. *Skønnest er det ukendte*. København: Månedskrift for Praktisk Lægegering, 2002. (Anmeldelse: Holck P. Niels Stensen – en glemmt vitenskapsmann. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2003; 123: 1729.)
5. Roos M. Universitetsreformator, opplysningsmann og politisk rebell – Johann Friedrich Struensee, offentligheten og forslaget til reform av det medisinske fakultet i København 1771. *Michael* 2015; 12: 369–83.
6. Evensen SA. Praktiseringen av medisin på faraoenes tid. *Michael* 2015; 12: 404–15.
7. Ridderström G. Arkitekten og byplanleggeren Sverre Pedersen – hans rolle og betydning for en helsefremmende by- og stedsutvikling. *Michael* 2015; 12: 391–403.
8. Tranvåg EJ, Nygaard E, Norheim OF. Hvordan påvirker prioriteringsvilkårene rettighetstildelingen i Helsedirektoratets prioriteringsveiledere? *Michael* 2015; 12: 416–27.
9. Gedde TG. Kurs i norsk språk og kommunikasjon for utenlandske leger 1983–2014. *Michael* 2015; 12: 431–47.

Øivind Larsen
Institutt for helse og samfunn
Universitetet i Oslo
oivind.larsen@medisin.uio.no